

GRUNDLAG FOR DEN BEREGNEDE SMÅGRISENOTERING – JUNI 2018

NOTAT NR. 1818

Den beregnede Smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten.

INSTITUTION: SEGES SVINEPRODUKTION

FORFATTER: **FINN K. UDESEN**

UDGIVET: 16. JULI 2018

Dyregruppe: Smågrise og Slagtesvin

Fagområde: Produktionsøkonomi

Sammendrag

Den beregnede Smågrisenotering beregnes ud fra det bedst mulige skøn over indtægter og udgifter for en konventionel smågrise- og slagtesvineproduktion. Indtægterne kommer ved salg af slagtesvin og søer, baseret på Danish Crowns notering, som reguleres for forskellige fradrag og tillæg, samt efterbetaling. Smågriseprisen er dermed baseret på den gennemsnitlige afregnede pris for almindelige slagtesvin. Omkostningerne består af stykomkostninger samt kontante kapacitets- og finansieringsomkostninger. Ud fra de samlede indtægter og udgifter kommer der et resultat på bundlinjen, som fordeles mellem smågrise- og slagtesvineproducenten. Det er forholdet mellem de finansielle omkostninger ved at producere henholdsvis en smågris og et slagtesvin, der anvendes til at fordele under- og overskud mellem smågrise- og slagtesvineproducenten.

Formålet er at sikre samme afkast af den investerede kapital i produktionsapparatet for smågrise- og slagtesvineproducenten.

Den beregnede Smågrisenotering beregnes ud fra Danish Crowns gennemsnitlige afregningspris for almindelige slagtesvin. Alle former for specialproduktioner holdes udenfor afregningsprisen. Afregningsprisen korrigeres løbende ud fra den seneste offentliggjorte slagtesvinenotering fra Danish

Crown. Hvis slagtesvinenoteringen suspenderes, offentliggøres Den beregnede Smågrisenotering uændret ugentligt, indtil en ny slagtesvinenotering foreligger. Den beregnede Smågrisenotering er en beregnet gennemsnitlig pris for alle smågrise, det vil sige inkl. de grise, som måtte have fejl, der medfører en mindre værdi.

Kontrakter, der indgås mellem køber og sælger, bør omfatte:

Alle smågrisenoteringer, der offentliggøres på SEGES Svineproduktions hjemmeside (www.svineproduktion.dk), skal betragtes som vejledende priser. Der er en række forhold, som køber og sælger selv skal forholde sig til, når afregningsgrundlaget for smågriseprisen skal fastlægges, herunder hvilken eller hvilke noteringer grisene afregnes efter, samt hvilket grundlag et kvalitetstillæg eller fradrag til prisen beregnes ud fra.

Ligeledes skal parterne selv forholde sig til prisen på ukurante grise, som fx halvørner, grise med brok, grise med farvede aftegn, samt grise der i størrelse afviger fra det aftalte. Grise med brok, som dør eller kasseres, indgår i produktionsresultatet og dermed i smågriseprisen. Grise med brok, der leveres og afregnes på normal vis, er der ikke noget tab på.

Det bør ligeledes være aftalt, hvordan køber og sælger skal forholde sig i tilfælde af, at der er fundet tabsvoldende sygdomme i købers eller sælgers besætning, herunder handlingsplaner til kontrol af sygdommen.

Reguleringer til Den beregnede Smågrisenotering

Den beregnede Smågrisenotering for smågrise kan ses på SEGES Svineproduktions hjemmesiden (www.svineproduktion.dk).

Baggrund

Beregning af smågrisenoteringen foretages hver uge og offentliggøres hver torsdag kl. 14:00. De samlede omkostninger ved at producere et svin og fordelingen mellem smågrisen og slagtesvinet anvendes til at beregne smågriseprisen. Det gøres ved at beregne omkostningen til at producere en smågris og tillægge eller fradrage en procentandel af fortjenesten eller tabet på slagtesvinet.

Fordelingen af tab og fortjeneste foretages ud fra investeringens størrelse til henholdsvis at producere en smågris og et slagtesvin.

Mindst en gang årligt tages samtlige forudsætninger op til ny vurdering for at blive tilpasset den løbende udvikling. Ændringer i noteringen, efterbetaling, foderpriser og produktionsafgifter indgår dog i beregningen på det tidspunkt, de måtte fremkomme.

Produktionsresultater

Produktionsresultaterne er fra effektivitetskontrollen, hvor data indsamles en gang årligt og dækker et helt kalenderår. Resultaterne, der ses i tabel 1, er vejlet gennemsnit.

Tabel 1. Produktionsresultater

Periode	2016	2017
Sohold		
Antal besætninger	570	535
Antal søer pr. besætning	767	791
1. lægskuld, %	22,6	22,7
Levendefødte pr. kuld	16,3	16,9
Fravænnede pr. årssø	32,2	33,3
Sofoder pr. årssø*	1.470	1.472
Fravænningsvægt, kg	6,5	6,4
Pattegrisefoder per gris i farestald, FEsv	1,0	1,0
Sofoder korr. til 7 kg ved fravæning**	1.509	1.513
Smågrise		
Afgangsvægt, kg	30	30
FEsv pr. kg tilvækst	1,87***	1,86***
Døde grise, %	3,2	3,1
Daglig tilvækst, g	446	451
Slagtesvin		
Antal besætninger	693	628
Producerede pr. besætning	7.792	7.372
Slagtevægt, kg	85,1	86,8
Vægt ved indsættelse, kg	30,0	30
FEsv pr. kg tilvækst, 30 kg til slagtning	2,79***	2,78***
Daglig tilvækst, g	950	971
Døde og kasserede, %	3,2	3,1

*) Inkl. foder til sopolte

**) Beregnes som ekstra foderdage pr. kuld á 8 FEso for at opnå 7 kg i fravænningsvægt

**) Korrigeret til 30 kg ved afgang, marginalt foderforbrug 2,4 FEsv pr. kg tilvækst

***) Korrigeret til 30 kg ved indsættelse, marginalt foderforbrug 2,4 FEsv pr. kg tilvækst (25-35 kg)

Smågrisenoteringerne

De beregnede smågrisenoteringer er vejledende. Hvis man ønsker at korrigere noteringen lokalt eller mellem to parter, fx fordi afregningsprisen inkl. efterbetaling er forskellig mellem Danish Crown og Tican, gøres det ved at korrigere smågriseprisen med 4,30 kr. pr. 10 øre i afvigelse i afregningsprisen pr. 30 kg's gris, og med 2,90 kr. pr. 10 øre i afvigelse i afregningsprisen pr. 7 kg's gris.

Nedenstående noteringer og slagtevægte indgår i Den beregnede Smågrisenotering:

Brokgrise udgør cirka 1 % leveret til slagteriet, derudover dør/aflives der et antal. Disse indgår i produktionsresultat som døde grise.

Der korrigeres ikke for tillæg ved fremrykning af grise, som det fx sker ved jul og påske i den aktuelle uge. Tillæggenes bidrag til afregningsprisen er indregnet i afregningsprisen.

Slagtesøer og gylte, notering for slagtevægt over 129,9 kg inkl. efterbetaling.

Slagtepolte, afregnes som slagtesvin, inkl. efterbetaling for slagtesvin.

	Slagtevægte:
Slagtesvin, gennemsnitlig slagtevægt	86,8 kg
Søer og gylte	190 kg
Polte	87 kg
Orner	190 kg

Afregningspris

For regnskabsåret 2016/17 udbetalte Danish Crown 115 øre pr. kg i efterbetaling. Danish Crowns basisnotering for slagtesvin inkl. efterbetaling, korrigeret for kødprocent, fradrag for overvægtige og undervægtige grise, mængderabat, tidlig afhentning, læssebidrag samt fradrag for sygdomme.

Efterbetalingen reguleres en gang årligt i uge 51. Særlige kontraktmæssige tillæg, der ikke udbetales løbende som en del af afregningen, indregnes ikke, fx nyhustillæg, introduktionstillæg og væksttillæg samt etableringsbonus. Netto reguleres noteringen med minus 22 øre, således at afregningsprisen fx ved en notering på 10 kr. bliver 10,00 kr. minus 22 øre plus 115 øre i alt 10,93 kr. inkl. efterbetaling.

Beløb, der indsættes på ansvarlige andelshaverkonti, indgår ikke i afregningsprisen, som ligger til grund for smågriseprisen. Beløb, der indsættes på en PA-konto, er fastfrosset indtil medlemskabet af Danish Crown ophører. Ved medlemsophør opgøres kontoen og pengene kan blive udbetalt med en 1/10 del over de efterfølgende 10 år. Forudsætningen er, at der er et tilsvarende overskud, der indsættes på andre PA-konti, idet Danish Crowns egenkapital ikke må påvirkes negativt som følge af udbetalinger. Der kan ikke beregnes nogen nutidsværdi.

Foderpriser

Der indhentes kontraktpriser i månederne august, januar og maj fra seks foderstoffirmaer fordelt over hele landet. Prisniveauet er baseret på levering af hele træk (27-30 tons) pr. gang. Herudover indhentes hver uge råvarepriser til beregning af en gennemsnitlig dagspris. Prisen, der anvendes i den beregnede smågrisenotering, er et gennemsnit af kontraktprisen og dagspriserne på månedsbasis. Priserne sammenlignes løbende med de fakturerede priser, samt foderpriser i DB-Tjek.

Diverse styk- og kapacitetsomkostninger

Omkostningerne er afstemt med de omkostninger, der findes i Business Check og DB-Tjek.

Transportomkostningerne gælder kun for transporter under otte timer og er beregnet på følgende

måde: lukket SPF-bil med 500 grise, 5,5 time pr. transport til 1.150 kr. pr. time samt åben bil med 700 grise og 6,5 timer pr. transport til 950 kr. pr. time. Der regnes med, at 1/3 del af grisene transporteres i lukkede biler. Omkostningen til at transportere 7 kg's grise er beregnet til at udgøre 2/3 del af prisen for 30 kg's grise.

Tabel 2. Styk- og kapacitetsomkostninger

Gældende fra og med uge:	26/2017	26/2018
Timeløn fra DB-Tjek +2 %	172 kr.	175 kr.
kW-timer pr. årssø (indtil fravæning)	320 kW	320 kW
kW-timer pr. smågris	12 kW	12 kW
kW-timer pr. slagtesvin	14 kW	14 kW
Energi, pr. kW-time	0,70 kr.	0,65 kr.
Transport pr. smågris – griseringe	9,80 kr.	10,00 kr.
Transport af 7 kg's grise – griseringe	6,50 kr.	6,75 kr.
Transport pr. sølt, ved 75 polte pr. transport	90 kr.	90 kr.
Produktionsafgift slagtesvin	4,40 kr.	5,00 kr.
Produktionsafgift søer	8,70 kr.	9,90 kr.
Veterinær rådgivning, medicin og vaccine til søer *	460 kr.	450 kr.
Veterinær rådgivning, medicin og vaccine til smågrise *	7,50 kr.	7,00 kr.
Veterinær rådgivning, medicin og vaccine til slagtesvin *	6,50 kr.	6,00 kr.
Nettoomkostning til håndtering af gylle der ikke udbringes på egne marker. Ved 140 kg N pr. ha var forholdet mellem udbringning på egne marker og gylleaftaler 50/50 %. Hvis halvdelen af muligheden for 170 kg N pr. ha udnyttes, er forholdet 55/45. Derved bliver nettoomkostning 20 x 0,45	10,00 kr.	9,00 kr.
KS-udgifter 34,70 kr. pr. sædportion, inkl. gebyrer, kateter x 5 sædportioner pr. årssø, inkl. polte	174,00 kr.	174,00 kr.
Agronomiel rådgivning, DAKA og diverse udgifter- søer *	264 kr.	274,00 kr.
Agronomiel rådgivning, DAKA og diverse udgifter- smågrise *	3,20 kr.	4,00 kr.
Agronomiel rådgivning, DAKA og diverse udgifter- slagtesvin *	6,90 kr.	7,00 kr.

*) Kilde Business Check og DB-Tjek

Bygninger

Tabel 3. Bygninger

Byggepriser	Fra og med uge 26/2017	Fra og med uge 26/2018
Sostalde, pr. so indtil fravæning – ESF/ Ædeboks *	19.000 kr.	19.380 kr.
Smågrisestalde, pr. stiplads til 30 kg	1.780 kr.	1.815 kr.
Slagtesvinestalde, pr. stiplads fra 30 kg	3.400 kr.	3.468 kr.
Afskrivningsperiode, bygninger	25 år	25 år
Afskrivningsperiode, inventar	12,5 år	12,5 år
Råbygningers andel af totalinvesteringen, sohold	67 %	67 %
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen, sohold	33 %	33 %
Råbygningers andel af totalinvesteringen, slagtesvin	72 %	72 %
Gulve og inventars andel af totalinvesteringen, slagtesvin	28 %	28 %
Gennemsnitlig betalt rente ***	2,5 %	2,5 %
Vedligehold pr. so indtil fravæning, årlig **	203 kr.	206 kr.
Vedligehold pr. smågrisestiplads, fravæning til 30 kg, årlig **	19 kr.	19 kr.
Vedligehold pr. slagtesvinestiplads **	34 kr.	34 kr.
BAT-søer, kr. pr. årsso	50 kr.	50 kr.
BAT-smågrise, kr. pr. smågris	1,3 kr.	1,3 kr.
BAT-slagtesvin, kr. pr. slagtesvin	8,0 kr.	8,0 kr.

*) Behov for farestier er beregnet ud fra at søerne fravæner 12,5 grise pr. fravæning, svarende til at der kuldudjævnes til 13,8 grise pr. so. Fravæningens alderen er 26 dage for at opnå en fravæningsvægt på 7 kg

**) 0,6 % af nypris på råbygning og 2 % på inventar

***) Renten er gennemsnitlig betalt rente fra Business Check 2017.

Investering og arbejdsforbrug

Ved fastlæggelse af investering og arbejdsforbrug tages der udgangspunkt i en smågrise- og slagtesvinebesætning på 500 dyreenheder. Det medfører, at sobesætningen er på 1.250 søer med salg af 30 kg's grise, og slagtesvinebesætningen har 4.400 stipladser og en årlig produktion på 17.600 slagtesvin. Omkostninger til miljø omfatter alene de BAT-omkostninger, der er nævnt i tabel 3. I løbeafdelingen er der fikserede søer i løbebokse, og søerne er opstaldet i bokse de fire første uger efter løbning. I resten af drægtighedsperioden er søerne opstaldet i dynamiske grupper og fodres individuelt med elektronisk sofodring, henholdsvis en ædeboks pr. so. Der anvendes en gennemsnitspris for de to systemer, som forventes at være lige udbredt på landsplan. I farestalden er der kassestier på 1,7 × 2,7 m, med 1,2 m spaltegulv. Smågrisestaldene er med to-klimasystem, 2/3 del fast gulv og tørfodring. Der opstaldes tre kuld pr. sti. I slagtesvinestalden er der 1/3 del drænet gulv og tørfodring. Både smågrise- og slagtesvinestalde er sektionerede. Priserne er inkl. gyllekumme og foderlade til opbevaring af indkøbt foder og udleveringsrum med rampe. Priserne er uden byggemodning af grunden (jord- og kloakarbejde), og der er ikke indregnet halmlade. Byggesagsomkostninger og miljøtilladelser er ikke medregnet i priserne.

Den samlede byggepris for et anlæg til søer med smågrise op til 30 kg er 28.700 kr. pr. so, inkl. foder- og gylleopbevaring, forrum mv., men ekskl. jordarbejde, miljø- og byggesagsomkostninger, som udgør 1.500-3.500 kr. pr. søplads, og 200-400 kr. pr. slagtesvinestiplads.

Gyllehåndteringsomkostninger

Der produceres 5,25 (5) ton gylle pr. so (22,6 ton pr. DE), 0,11 ton pr. smågris (22 ton pr. DE) og 0,49 ton pr. slagtesvin (17,7 ton pr. DE). Kilde: Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet/Aarhus Universitet Foulum, Rapport 2001. Omkostninger til udbringning af gyllen belaster økonomien i svineproduktionen, hvis gyllen ikke anvendes på egen dyrket jord. Det forudsættes, at 45 % af gyllen afsættes til gylleaftager, hvor omkostninger til at håndtere gyllen kan variere meget. Udbringningsomkostningerne, inkl. transport er sat til 20 kr. pr. ton gylle, den vægtede gennemsnitsomkostning til gyllehåndtering bliver dermed 9 kr. pr. ton.

Arbejdsforbrug

I arbejdsforbruget indgår alle normale arbejdsoperationer inkl. driftsledelse.

Arbejdsforbruget er fastsat til:

- 8,2 timer pr. årssø indtil fravæning
- 5,0 minutter (0,083 time pr. smågris) eller 2,7 timer pr. årssø fra fravæning til 30 kg
- 10,0 minutter (0,167 time pr. slagtesvin).

Arbejdslønnen er baseret på tidsforbrug og lønniveauet fra DB-Tjek.

Poltepriser

Der indkøbes polte til grundpris, der løbende reguleres med slagtesvinenoteringen. Grundprisen tillægges et sundhedstillæg på 200 kr.

Kg-regulering

Tillæggene beregnes ud fra det princip, at DB pr. standard stiplads årligt skal være ens ved forskellige indgangsvægte. En fravænnet gris, der vejer 9 kg, er seks dage kortere tid i smågriseblanding end en fravænnet gris på 7 kg. En 7 kg's gris skal også starte på en dyrere smågriseblanding end en gris på 9 kg. Tilsvarende er grise fravænnet ved 5 kg en uge længere i fravænningsstalden og de skal starte på en særlig god startfoderblanding. Fradraget til basisprisen ved 7 kg for grise, der vejer 5-7 kg, angives som et tillæg til 7-9 kg vægtreguleringen.

UK-tillæg

Ændringerne i UK-tillægget varsles cirka tre måneder, før de træder i kraft. For at opnå UK-tillæg kræves det, at søerne går løse i alle staldafsnit i hele gold- og drægtighedsperioden, indtil de flyttes til farestalden. Endvidere skal slagtevægten være indenfor basisvægtintervallet og kødprocenten skal være $\geq 58\%$. Fejl ved grisene, fx sorte pletter, halvørner og grise med ikke-læsbare tatoveringer, opnår heller ikke tillæg. Det forudsættes, at 2 % af grisene ikke får tillæg på grund af en eller flere af disse årsager.

Godkendelsesprocenten afhænger derudover af den gennemsnitlige slagtevægt og kødprocent. I regnskabsåret 2016/2017 var den gennemsnitlige godkendelsesprocent 81.

For en gennemsnitsbesætning med en slagtevægt på 86 kg, udbetales der 80 % af tillægget. Med et tillæg på 30 øre er den gennemsnitlige udbetaling 20,64 kr. pr. slagtesvin.

UK-tillægget på smågrisene fremkommer ved at dele det udbetalte beløb på 20,40 kr. mellem slagtesvine- og smågriseproducenten ud fra de krav, der er til henholdsvis smågrise- og slagtesvineproducenten.

Krav til UK-producenterne

Stort set alle meromkostningerne ved UK-produktion er forbundet med kravet om løsgående søer i løbestalden og de første fire uger af drægtighedsperioden, samt krav om at der ikke må anvendes animalsk fedt.

Tabel 4. Produktionsparametre

Produktionsparametre	Traditionel svineproduktion	Øgede velfærdskrav	Produktionsmæssig konsekvens	Ekstra omk. kr./gris
Sohold:				
Goldsøer i løbeafdelingen	Opstaldning i løbeboks	Løsgående + strøelse	±0,5 gris pr. årssø	4
			Øget investering pr. årssø 800 kr.	3
Drægtige søer	Løsgående fra minimum 4 uger efter løbning Løsgående ESF eller ædeboks	Løsgående i hele gold- og drægtighedsperioden Løsgående ESF eller ædeboks	Øget arbejde 0,3 time/årssø, 60 kg halm pr. årssø	2 1
Vegetabilsk fedt				2
UK-kontrol				1
Slagtesvin:				
Slagtesvin	Danish Crown basisafregningssystem	Vægt er i basisinterval og kød >58 %	Begrænsninger i leveringsstrategi*)	4

Vegetabilsk fedt				2
UK-kontrol				1
Samlede ekstra omkostninger ved at producere UK-grise				20

*) UK-leverandører kan ikke vælge afregningssystem og har typisk en slagtevægt, der er et kg lavere end traditionel slagtesvineproduktion

Samlede omkostninger ved UK-produktion er 20,00 kr. pr. gris fordelt med 65 % til producenten af 30 kg's smågrisen og 35 % til slagtesvineproducenten. Hvis UK-tillægget er 30 øre pr. kg, svarer det til, at smågrisens andel er ($30 \times 0,8 \times 86 \text{ kg} = 20,64 \text{ kr.} \times 65 \% = 13,42 \text{ kr.}$) i UK-tillæg til Den beregnede Smågrisenotering. For en 7 kg's gris er tillægget sat til at være 1 kr. lavere pr. gris. De aktuelle UK-tillæg fremgår af SEGES Svineproduktions hjemmeside (www.svineproduktion.dk).

Tabel 5. 0-punktspris og 0-punkts DB med det aktuelle grundlag og de aktuelle foderpriser i uge 25, 2018

Produktion	30 kg's gris	Slagtesvin	Integreret
0-punktsprisen, kr.	365	900	10,40
DB pr. gris, kr.	150	124	279
Kapacitetsomkostninger, kr. pr. gris	88	62	153
Kapitalomkostninger pr. kr. pr. gris	62	62	126
Fordelingsnøgle, %	49,3	50,7	-

Udvalget for Den beregnede Smågrisenotering

Smågrisesælgere

Hans Chr. Tylvad, Skårupvej 8, 6900 Skjern, tlf.: 9736 2424 / 4079 2424, mail: hc.tylvad@gmail.com

Henrik Nielsen, Nr. Snedevej 40, 8700 Horsens, tlf.: 7565 4925 / 2421 5301, mail: hn@vintengaard.dk

Smågrisekøbere

Henrik Kildegaard, Volstrupvej 5, 5750 Ringe, tlf.: 6262 1833 / 2992 3787, mail: hkildegaard@hotmail.dk

Hans Christian Gæmelke, Kronborgvej 2, 6600 Vejen, tlf.: 7555 7819 / 2226 4290, mail: HC@Gaemelke.dk

Teknikere

Mogens Bækgaard, Midtjysk Svinerådgivning, tlf.: 9615 3021 / 4088 4890, mail: mgb@midtsvin.dk

Nicolaj Nørgaard, Danish Crown, mail: nicno@danishcrown.dk

Per Bardrum, Danske Svineproducenter, mail: peb@danskesvineproducenter.dk

Finn K. Udesen, SEGES Svineproduktion, tlf.: 3339 4438 / 2086 2869, mail: fu@seges.dk

Sekretær: Martin Andersson, SEGES Svineproduktion, tlf.: 3339 4323 / 4076 4426, mail: mea@seges.dk

Tlf.: 33 39 45 00

svineproduktion@seges.dk

Ophavsretten tilhører SEGES. Informationerne fra denne hjemmeside må anvendes i anden sammenhæng med kildeangivelse.

Ansvar: Informationerne på denne side er af generel karakter og søger ikke at løse individuelle eller konkrete rådgivningsbehov.

SEGES er således i intet tilfælde ansvarlig for tab, direkte såvel som indirekte, som brugere måtte lide ved at anvende de indlagte informationer.